

országgyűlési képviselő

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: X / 1643

Érkezett: 2018. SZEPT. 24.

Írásbeli választ igénylő kérdés

Kövér László,
az Országgyűlés elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Székely Lászlónak, az alapvető jogok biztosának

„Korlátozható-e a munkavállalói vélemény-nyilvánítás annak előzetes engedélyhez kötésével?”

címmel.

Tisztelt Biztos Úr!

Nemrég az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) utasításban tiltotta meg az állami fenntartású kulturális intézményeknek, hogy a minisztérium előzetes (legalább 48 órával korábban történő) engedélye nélkül nyilatkozzanak munkatársai. Korábban hasonló körlevélben szólították fel a kórházigazgatókat arra, hogy a fenntartó Állami Egészségügyi Ellátó Központ (ÁEEK) előzetes engedélyét kérjék bármely nyilatkozathoz. Hasonlóképp, a Nemzetgazdasági Minisztérium alá tartozó Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal is körlevélben tiltotta meg a szakképző iskoláknak, hogy előzetes engedélyeztetés nélkül nyilatkozzanak a sajtónak.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. E jogot a – közalkalmazotti jogviszonyok háttérjogszabályaként is alkalmazandó – Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 8. § (3) bekezdése korlátozza, miszerint a munkavállaló véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekét súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon nem lehet gyakorolni. A munkaviszony jellege alapján a munkaviszonyból fakadó szabályok szükségszerűen érintik és korlátozzák a

munkavállaló/közalkalmazott magatartását, így különösen cselekvési szabadságát és véleménynyilvánítását. A véleménynyilvánítás szabadsága ennek megfelelően a munka világában valóban erősebb korlátok között érvényesülhet, és nem nyújt védelmet olyan munkavállalói nyilvános közléseknek, amelyek célja csupán a munkáltató jó hírnevét, üzleti reputációját, kedvező piaci és kereskedelmi megítélését sértő, romboló, illetve a munkáltató képviselőjének magán vagy családi életével kapcsolatos bántó vagy sértő kifejezések használata. A munkavállaló véleménye akkor sem élvez a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmát, ha célja a munkáltatója által képviselt értékrend vagy értékalapú meggyőződést megtestesítő politika nyílt bírálata, megkérdőjelezése vagy aláásása. Mindez a munkaviszony alapvető sajátosságának számító úgynevezett „hűségi”, illetve titoktartási kötelezettségből is következik, amelyek alapján a munkavállaló hozzájárul a munkáltató céljainak hatékony eléréséhez.

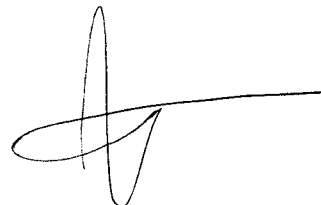
Azonban az e „hűségi” kötelezettség megsértésére nem irányuló véleménynyilvánítás általános korlátozása véleményem szerint elfogadhatatlan. Körlevél, utasítás, vagy más vezetői, illetve fenntartói rendelkezés nem irányulhat a véleménynyilvánítási nyilatkozási jog törvényben foglaltaknál tágabb korlátozására. A munkavállaló személyiségi alapjoga ugyan korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos, az általános érvényű előzetes engedélyeztetés azonban álláspontom szerint szükségtelen és aránytalan korlátozás, és ami alaptörvény-ellenesen korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát.

Kérdésem, hogy elvi álláspontja szerint összhangban van-e az Alaptörvénnyel a munkavállalói nyilatkozatok általános korlátozása azok előzetes engedélyhez kötésével?

Várom válaszát!

Budapest, 2018. szeptember 24.

Tisztelettel,

Szél Bernadett
országgyűlési képviselő